

**YABANCI SİLAHLI KUVVETLERE BAĞLI GEMİLERİN TÜRK
İÇSULARINA VE LİMANLARINA GELİŞLERİ VE BU
SULARDAKİ HAREKET VE FAALİYETLERİNE
İLİŞKİN YÖNETMELİK**

*10/12/2022 tarihli ve 32039 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan 9/12/2022 tarihli ve 6513 sayılı
Cumhurbaşkanı Kararı uyarınca bu Yönetmelik Cumhurbaşkanlığı Yönetmeliği bölümüne eklenmiştir.*

Bakanlar Kurulu Kararının Tarihi	: 24.11.1983, No: 83/7467
Dayandığı Kanunların Tarihi	: 24.4.1930, No: 1593
	15.7.1950, No: 5682
	15.7.1950, No: 5683
	20.5.1982, No: 2674
Yayımlandığı R. Gazetenin Tarihi	: 15.12.1983, No: 18252
Yayımlandığı Düsturun Tertibi	: 5, Cilt: 23, S. 1780

BİRİNCİ BÖLÜM

Amaç, Kapsam ve Tanımlar

Madde 1 – (Değişik:RG-10/12/2022-32039-CK-6513/1 md.)

Bu Yönetmelik, 24/4/1930 tarihli ve 1593 sayılı Umumi Hıfzıssıhha Kanunu, 15/7/1950 tarihli ve 5682 sayılı Pasaport Kanunu, 4/4/2013 tarihli ve 6458 sayılı Yabancılar ve Uluslararası Koruma Kanunu ile 20/5/1982 tarihli ve 2674 sayılı Karasuları Kanununa dayanılarak, barış zamanında Yabancı Silahlı Kuvvetlere bağlı gemilerin Türk iç sularına ve limanlarına gelişlerine ve buralardaki hareket ve faaliyetlerine ilişkin ilke ve yöntemleri belirler.

Madde 2 – Bu Yönetmelik yabancı Silahlı Kuvvetlere bağlı bütün gemileri kapsar.

Madde 3 – Bu Yönetmelikte kullanılan bazı deyimlerin tanımlamaları aşağıdadır.

1) Silahlı Kuvvetler Gemileri:

A - Savaş Gemileri:

Bir Devletin Silahlı Kuvvetlerine bağlı olup, bu Devletin yetkili makamları tarafından usulüne uygun şekilde atanmış ve ismi belirli hizmet listelerinde veya eşiti belgelerde kayıtlı ve emrinde Silahlı Kuvvetler disiplini altında yönettiği personeli olan bir subayın komutasındaki gemidir.

B - Silahlı Kuvvetlere Bağlı Diğer Gemiler:

Bir Devletin Silahlı Kuvvetlerine bağlı veya adına çalışan, muvazzaf kadro statüsünde olsun veya olmasın, Silahlı Kuvvetler disiplinine uygun personeli bulunsun veya bulunmasın resmi bir görevi olan ve ticari eşya veya ücretli yolcu taşımayan herhangi bir gemidir.

2) İçsular:

20 Mayıs 1982 tarihli ve 2674 sayılı Karasuları Kanunu ile 29 Mayıs 1982 tarihli ve 8/4742 sayılı Bakanlar Kurulu Kararında belirtilen sulardır.

3) (Değişik:RG-10/12/2022-32039-CK-6513/2 md.) Limanlar:

Gemilerin personel, yolcu indirip-bindirme, yükleme-boşaltma, bağlama, barınma ve beklemelerine elverişli yeterli su derinliğine sahip, teknik ve sosyal altyapı tesisleri, yönetim, destek, bakım-onarım ve depolama birimleri bulunan tabii veya suni olarak rüzgar ve deniz tesirlerinden korunmuş kıyı yapılarıdır.

4) Demir Yerleri:

Normal olarak, karasuları içinde gemilerin yük alması, boşaltılması veya demirlenmesi için ayrılmış veya tamamen ya da kısmen karasuları dış sınırının dışında kalan demir sahalarıdır ve karasuları içerisinde kabul edilirler.

5) Resmi Ziyaretler:

Türkiye Cumhuriyeti Hükümetinin resmi çağrısına uymak veya önemli ulusal veya uluslararası bir gösteriye katılmak amacıyla ya da ziyaret isteminde bulunan Devletin bu nitelikte bir ziyareti istemesi halinde, Yabancı Silahlı Kuvvetlere bağlı gemilerin Türk limanlarına yapacakları ziyaretlere "Resmi Ziyaret" denilir.

6) Gayrıresmi Ziyaretler:

Herhangi bir ulusal veya uluslararası gösteriye katılma amacı güdülmeden, daha çok iki ülke arasında dostluk bağlarını kuvvetlendirmek ve Silahlı Kuvvetler arasında karşılıklı iyi ilişkiler kurmak ve sürdürmek amacıyla yöneltilmiş olarak veya ziyaret isteminde bulunan Devletin, bu nitelikte bir ziyareti istemesi halinde, Yabancı Silahlı Kuvvetlere bağlı gemilerin Türk limanlarına yapacakları ziyaretlere "Gayrıresmi Ziyaret" denilir.

7) Olağan Ziyaretler:

Yabancı Silahlı Kuvvetlere bağlı gemilerin; Türk Silahlı Kuvvetleri ile birlikte yapacakları manevra, tatbikat ve eğitimlere katılmak veya arama- kurtarma, ufak tamirler ve lojistik destek sağlamak amacıyla Türk limanlarını ziyaretlerine "Olağan Ziyaret" denilir.

8) Nükleer Gemi:

Nükleer güçle işleyen gemidir. Nükleer madde veya nükleer silah taşıyan gemiler de, bu Yönetmelik hükümlerinin uygulanması bakımından, nükleer gemi kabul edilir.

9) Nükleer Yakıt:

Nükleer fisyon olayı ile enerji üretme yeteneği olan maddedir.

10) Radyoaktif Ürün ve Artıklar:

Nükleer yakıt ve nükleer yakıtın kullanılması sonucu nötron bombardımanı ile açığa çıkan veya radyoaktif hale gelen maddedir.

11) Nükleer Güç:

Bir geminin hareketi için veya diğer bir amaçla nükleer reaktörle üretilen güçtür.

12) Nükleer Reaktör:

Nükleer yakıt içeren zincirleme reaksiyonla bir nükleer fisyon olayının meydana gelebileceği ortamı kapsayan tesisdir.

13) Nükleer Zarar:

Nükleer yakıtın veya radyoaktif ürünler veya artıkların radyoaktif niteliğinden veya radyoaktif niteliğinin, zehirleyici, patlayıcı veya diğer tehlikeli niteliği ile karışımından doğan veya bunların neden olduğu can kaybı veya vücutta yaralanma veya biyolojik hasar ve mal kaybı veya hasarı veya mallar üzerinde kullanma olanağının kaybolması anlamına gelir.

14) Nükleer Kaza:

Nükleer zararı meydana getiren, aynı kaynağa sahip olay veya olaylar serisidir.

15) Nükleer Enerji:

Nükleer fisyon veya nükleer transformasyon esnasında bağımsız kalan bütün enerji türlerine verilen isimdir.

16) Nükleer Olay:

Nükleer reaktörlü bir tesiste normal işletme şartlarının dışına çıkılarak radyoaktif kirlenme veya bir infilak olasılığının artması ya da kirlenme gibi beklenmeyen bir olaydır.

17) (Ek:RG-10/12/2022-32039-CK-6513/2 md.) Acil Durumlarda Ziyaret:

Karadeniz, Ege ve Akdeniz'de seyir icra eden yabancı askerî gemilerin arıza, fırtına, tıbbi tahliye ve benzeri acil durumlarda Türk kara suları, iç sular ve limanlarına giriş halidir.

18) (Ek:RG-10/12/2022-32039-CK-6513/2 md.) Makam Ziyaretleri:

Yabancı Silahlı Kuvvetlere bağlı gemilerin yönetim kadrosunu oluşturan personel ve bu personele eşlik edecek yabancı askerî ataşeler tarafından mülki ve askerî makamlara gerçekleştirilen ziyaretlerdir.

19) (Ek:RG-10/12/2022-32039-CK-6513/2 md.) Millî Savunma Bakanlığı Kadro Ve Kuruluşunda Yer Alan Kurumlar:

Millî Savunma Bakanlığı merkez, taşra ve yurt dışı teşkilatı, Genelkurmay Başkanlığı, Kara Kuvvetleri Komutanlığı, Deniz Kuvvetleri Komutanlığı, Hava Kuvvetleri Komutanlığı, Millî Savunma Üniversitesi ile Harita Genel Müdürlüğünü ifade eder.

İKİNCİ BÖLÜM

Ziyaret

Madde 4 – Yabancı Silahlı Kuvvetlere bağlı gemiler Türk içsuları ve limanlarında buldukları sürece, Türk mevzuatına, uluslararası hukuk ilkelerine ve anlaşmalara aykırı hareket edemezler.

Madde 5 – (Değişik:RG-10/12/2022-32039-CK-6513/3 md.)

Yabancı Silahlı Kuvvetlere bağlı gemiler Türk kara suları ve iç sularında seyir halinde veya demir sahasında ya da liman, iskele ve şamandıra gibi kıyı tesislerinde buldukları sürece millî bayraklarını görünür bir yere çekmek zorundadır.

Madde 6 – Yabancı Silahlı Kuvvetlere bağlı gemiler Türk içsuları ve limanlarında buldukları sürece;

1) Türkiye'nin toprak bütünlüğünü, siyasal bağımsızlığını ve güvenliğini tehdit eder nitelikte, herhangi bir davranışta bulunamazlar.

2) Türkiye'nin güvenliği veya savunması zararına olacak şekilde araştırma, gözetleme ve bilgi toplama amacına yönelmiş herhangi bir eyleme girişemezler veya Türkiye'nin savunmasını ve güvenliğini etkilemek amacına yönelmiş herhangi bir propaganda faaliyetinde bulunamazlar.

Madde 7 – Yabancı Silahlı Kuvvetlere bağlı gemilerin, Türk içsuları ve limanlarında buldukları süre içerisinde, sebep oldukları zararlar yetkili Türk Mahkemelerince tespit edilir. Zararı veren geminin bayrağını taşıdığı devlet, uluslararası hukuk ilkeleri ve anlaşmalar çerçevesinde, bu zararı tazminle mükelleftir.

Madde 8 – Yabancı Silahlı Kuvvetlere bağlı gemiler, Türk içsularında ve limanlarında ziyaret istem formunda (EK - 1) belirtilen haberleşme frekanslarından başkasını kullanamazlar; özel anlaşmalarla kabul edilmiş manevra, tatbikat ve eğitimler haricinde, önceden Türk Hükümetinin izni olmadıkça aktif ve pasif sualtı dinleme, tespit, izleme ve teşhis cihazlarını kullanamazlar.

Madde 9 – (Değişik:RG-10/12/2022-32039-CK-6513/4 md.)

Türk iç suları ve limanlarını ziyaret etmek amacıyla izin almış bulunan Yabancı Silahlı Kuvvetlere bağlı gemilere uçak, helikopter veya insansız hava araçları (İHA) refakat ettiği veya doğrudan doğruya kuvvetin bünyesinde bu tür vasıtalar bulunduğu takdirde, bunlar hava yolu ile Türk hava sahasına giremez. Yabancı Silahlı Kuvvetlere bağlı gemiler, Türkiye Cumhuriyeti Hükümetinin izni olmadan bünyelerindeki uçak, helikopter veya İHA'ları Türk hava sahası içerisinde uçuramaz.

Madde 10 – Özel anlaşmalarla kabul edilmiş manevra, tatbikat ve eğitimler haricinde; önceden Türk Hükümetinin izni alınmadıkça, yabancı Silahlı Kuvvetler gemileri, Türk içsuları ve limanları ile hava sahasında, herhangi bir maksatla manevra ve tatbikat yapamazlar ve top, torpido, güdümlü mermi vesair silahlarla, atış ve eğitim düzenleyemezler.

Madde 11 – Yabancı Silahlı Kuvvetlere bağlı gemiler; Türk içsuları ve limanlarında buldukları sürece;

1) Türk Hükümetinin izni olmaksızın sondaj çalışmaları, dalış, hidrografi ve oşinografik araştırmalar ve ölçmeler yapamazlar, deniz işaretleri koyamazlar, yerlerini veya karakterlerini değiştiremezler, yasak bölgelerin resimlerini çekme gibi faaliyetlerde bulunamazlar ve niteliği ne olursa olsun ilmi ve askeri araştırma yapamazlar.

2) (Değişik:RG-10/12/2022-32039-CK-6513/5 md.) Gemilerde bulunan dalgıç ve kurbağa adamlar her ne amaçla olursa olsun dalış yapamaz. Ancak acil olarak karina kontrolü veya tamirini gerektiren hallerde, en yakın bölge liman başkanlığı veya liman başkanlığı ve yerel Türk deniz/bölge/saha komutanı veya onun bulunmadığı durumlarda yerel garnizon komutanlığının izni ile sözü geçen personele Türk dalış personeli ile birlikte dalış yaptırılabilir. Bu tür bir iznin verilmesi halinde ilgili yerel makam, durumdan Deniz Kuvvetleri Komutanlığını haberdar eder.

3) (**Değişik:RG-10/12/2022-32039-CK-6513/5 md.**) Geminin normal faaliyetleri sırasında üretilen ve Denizlerin Gemiler Tarafından Kirletilmesinin Önlenmesine Ait Uluslararası Sözleşmenin (MARPOL 73/78) eklerinde tanımlanan tüm atıklar ile yük artıklarını çevreye zarar verecek şekilde doğrudan ve/veya dolaylı olarak denizlere veya iç sulara bırakması yasaktır.

Madde 12 –(Değişik:RG-10/12/2022-32039-CK-6513/6 md.)

Yabancı Silahlı Kuvvetlere bağlı gemilerin; Türk iç suları veya limanlarında buldukları sürede meydana gelebilecek çarpışma, karaya oturma ve geminin batması gibi herhangi bir kaza veya olağanüstü durumda gemi komutanının, durumu en yakın bölge liman başkanlığına veya liman başkanlığına ve yerel Türk deniz/bölge/saha komutanına, onun bulunmadığı hallerde yerel garnizon komutanına bildirmesi veya gemilerin ait olduğu Devletin büyükelçiliğinin, durumu Türk Hükümeti yetkili makamlarına bildirerek kazaya uğrayan gemiye Türk yetkili makamları tarafından yardım edilmesi hususunda başvurması halinde, kazaya uğrayan Yabancı Silahlı Kuvvetlere bağlı gemilere gerekli kurtarma ve onarım yardımı yapılabilir. Türk yetkili makamları, meydana gelen kazanın yarattığı tehlikenin makul bir süre içinde giderilmemesi halinde duruma müdahale ederek masrafları geminin ait olduğu Devlet tarafından ödenmek üzere, gerekli emniyet tedbirlerini alabilir.

Madde 13 – Barış zamanında yabancı Silahlı Kuvvetlere bağlı gemilerin Türk içsularına ve limanlarına gelebilmeleri ve bu sulara kalabilmeleri için sözkonusu gemilerin ait olduğu Devletin, aşağıdaki maddelerde belirtilen yöntemlere uygun olarak Ek - 1'deki "Ziyaret İstem Formu" ile birlikte asgari 15 gün olmak üzere mümkün olduğu kadar önceden Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti yetkili makamlarına başvurarak izin almaları gerekir.

Yabancı Devletlerin bu Yönetmelik kurallarına uygun olarak yapacakları ziyaret izin istemleri ile ilgili değişiklik tekliflerini Ziyaret İstem Formunda beyan edilen ziyaret tarihinden en az 7 gün önce aynı şekilde Türk yetkili makamlarına bildirmeleri gereklidir. ⁽¹⁾

(**Ek fıkra:RG-10/12/2022-32039-CK-6513/8 md.**) Türk iç sularına ve limanlarına girecek Yabancı Silahlı Kuvvetlere bağlı gemilerin iç sulara veya limanlara 5 mil kala, ilgili telsiz devrelerinden yetkili makamlara geminin adını ve mevkiini belirtir mevki raporu vermesi gereklidir.

Madde 14 – (Değişik birinci cümle:RG-10/12/2022-32039-CK-6513/8 md.) Yabancı Silahlı Kuvvetlere bağlı gemilerin Türk iç suları veya limanlarına yapacakları ziyaretler, "Resmi Ziyaretler", "Gayriresmi Ziyaretler", "Olağan Ziyaretler", "Acil Durumlarda Ziyaretler" ve "Makam Ziyaretleri" olmak üzere beş biçimde yapılabilir. Bu ziyaretlerde aşağıdaki yöntemler uygulanır:

1) Resmi Ziyaretler:

A- (**Değişik:RG-10/12/2022-32039-CK-6513/8 md.**) Resmi ziyaretlerle ilgili izin istemleri, geminin bağlı olduğu Devlet Hükümeti tarafından ve diplomatik yoldan Türk Dışişleri Bakanlığına yapılır. Dışişleri Bakanlığı, resmi ziyaret istemi konusunda Millî Savunma Bakanlığı, İçişleri Bakanlığı, Sağlık Bakanlığı, Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığı ile gerekli gördüğü diğer bakanlık ve kuruluşların görüşlerini alarak istemi yanıtlar ve sonuçtan bu makamları haberdar eder. Ziyaret isteminin olumlu karşılanması halinde Millî Savunma Bakanlığı, kadro ve kuruluşunda yer alan kurumlar aracılığıyla ziyaretin yapılacağı bölgedeki ast komutanlıklara gerekli emir ve direktifleri verir ve bu husustaki uygulamalardan Dışişleri Bakanlığı, İçişleri Bakanlığı, Sağlık Bakanlığı, Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığı ile ziyaretin yapılacağı bölgedeki mülki idare amirini ve yüksek askerî makamı haberdar eder.

B – Resmi ziyaret amacıyla Türk Limanlarına gelecek yabancı Silahlı Kuvvetlere bağlı gemiler, uluslararası usullere uygun olarak ve 21 pare top atışını geçmeyecek şekilde selamlamada bulunabilirler.

(1) 7/8/1997 tarih ve 97/9762 sayılı Yönetmelik ile; Bu maddenin birinci fıkrasında yer alan "30 gün" ibaresi "15 gün" ikinci fıkrasında yer alan "15 gün" ibaresi de "7 gün" olarak değiştirilmiş ve metne işlenmiştir.

2) Gayriresmi Ziyaretler:

A – **(Değişik:RG-10/12/2022-32039-CK-6513/8 md.)** Gayriresmi ziyaretlerle ilgili izin istemleri, geminin ait olduğu Devletin, Türkiye Cumhuriyeti nezdindeki deniz ataşesi, olmadığı takdirde diğer askerî ataşe tarafından bu Yönetmeliğin eki EK-1’de örneği yer alan “ZİYARET İSTEK FORMU” ile birlikte Millî Savunma Bakanlığına yapılır. NATO ülkelerine ait gemilerin NATO harekât komutası veya kontrolü altında iken, Türk limanlarını ziyaretlerine ilişkin olarak NATO ülkelerince mutabık kalınmış usuller çerçevesinde, gemilerin harekât komutası veya kontrolü yetkisi verilmiş NATO komutanı tarafından Millî Savunma Bakanlığına, EK-1’de yer alan “ZİYARET İSTEK FORMU” ile talepte bulunulur. Millî Savunma Bakanlığı tarafından istemle ilgili olarak; İçişleri Bakanlığı, Dışişleri Bakanlığı, Sağlık Bakanlığı, Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığının görüşleri alınarak istem yanıtlanır. Yanıtın olumlu olması halinde, Millî Savunma Bakanlığı kadro kuruluşunda yer alan kurumlar tarafından İçişleri Bakanlığı, Dışişleri Bakanlığı, Sağlık Bakanlığı, Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığı ile mülki idare amirlikleri durumdan haberdar edilir, ziyaretin yapılacağı bölgedeki ast komutanlıklara gerekli emir ve direktifler verilir ve bölgedeki en üst askerî makam bilgilendirilir.

B – Gayriresmi ziyarette bulunan yabancı Silahlı Kuvvetlere bağlı bir geminin top atışıyla selamlamada bulunulabilmesi için yerel deniz/bölge/saha Komutanlığı veya yerel garnizon komutanının mutabakatını alması gereklidir.

C- **(Ek : 4/12/2002 - 2002/4972 K.)** Türkiye’nin daveti üzerine Türkiye Cumhuriyetinin yetkili askerî makamlarının komutası veya kontrolü altında Türkiye’nin ev sahipliğinde icra edilecek olan çok uluslu veya ikili tatbikatların onaylanması ile tatbikat programında yer verilen liman ziyaretlerinin de onaylanmış olduğu kabul edilir.

3) Olağan Ziyaretler:

A – Olağan ziyaretlerle ilgili izin istemlerinde de gayriresmi ziyaretlerde uygulanan yöntemlere uyulur.

B – Olağan ziyaretler topla selamlama dahil hiçbir protokolu gerektirmez.

4) **(Ek:RG-10/12/2022-32039-CK-6513/8 md.)** Acil Durumlarda Ziyaretler:

A- Acil durumlarla ilgili izin istemlerinde de gayriresmi ziyaretlerde uygulanan yöntemlere uyulur. Ancak durumun aciliyeti nedeniyle geminin ait olduğu Devletin, Türkiye Cumhuriyeti nezdindeki deniz ataşesi, olmadığı takdirde diğer askerî ataşe tarafından durum telefon ile Genelkurmay Başkanlığı Silahlı Kuvvetler Komuta ve Harekât Merkezine (SKKHM) bildirilir. Genelkurmay Başkanlığı tarafından Dışişleri Bakanlığı, İçişleri Bakanlığı, Millî Savunma Bakanlığı, Sağlık Bakanlığı, Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığı ile Deniz Kuvvetleri Komutanlığı ivedilikle durumdan haberdar edilir. Nükleer gemilerin nükleer ve/veya radyolojik tehdit ve tehlikeler kapsamında acil durum ziyareti yapmak istemesi durumunda Nükleer Düzenleme Kurumu da durumdan haberdar edilir. Aksi bir görüş alınmazsa Deniz Kuvvetleri Komutanlığına talebin karşılanması maksadıyla emir verilir.

B- Deniz Kuvvetleri Komutanlığı tarafından, Ana Arama Kurtarma Koordinasyon Merkezi (AAKKM), bölge liman başkanlıkları, liman başkanlıkları, Sahil Güvenlik Komutanlığı, ilgili mülki ve askerî makamlarla koordine kurularak talebin karşılanması sağlanır.

5) **(Ek:RG-10/12/2022-32039-CK-6513/8 md.)** Makam Ziyaretleri:

Yabancı Silahlı Kuvvetlere bağlı gemilerin yönetim kadrosunu oluşturan personel ve bu personele eşlik edecek yabancı askerî ataşeler tarafından talep edilen makam ziyaretleri kapsamında;

A- Mülki makamlara yapılacak ziyaret talepleri İçişleri Bakanlığınca değerlendirilerek cevabı talepte bulunan ilgili ataşeliğe bildirilir.

B- Askerî makamlara yapılacak ziyaret talepleri Millî Savunma Bakanlığınca değerlendirilerek cevabı talepte bulunan ilgili ataşeliğe bildirilir.

C- Uluslararası Gemi ve Liman Tesisi Güvenliği (ISPS Kod) kapsamındaki sivil liman ziyaretlerine ilişkin taleplerde gerekli koordinasyon Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığınca sağlanır.

Ziyarette bulunan gemilerin denizcilikle ilgili gereksinim ve faaliyetleri, geminin ait olduğu Devletin Deniz Ateşesi olmadığı takdirde diğer Askerî Ataşe ile Deniz Kuvvetleri Komutanlığı arasında saptanır.

Madde 15 – (Değişik : 7/8/1997 - 97/9762 K.)

Yabancı Silahlı Kuvvetlere bağlı gemilerin "Resmi ziyaretler" amacıyla Türk limanlarına varış ve bu limanlardan ayrılış zamanlarının; resmi tatil günlerine rastlamaması, iş günlerinde de 08.00-17.00 mahalli saatleri arasında olması gerekmektedir.

Ancak, zaruri hallerde bu gemilerin, resmi tatil günlerinde Türk limanlarına varmalarına ve bu limanlardan ayrılmalarına Cumhurbaşkanlığı tasvibi ile izin verilir.⁽¹⁾

(1) 10/12/2022 tarihli ve 32039 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan 6513 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararının 9 uncu maddesiyle bu fıkra da yer alan “Başbakanlık” ibaresi “Cumhurbaşkanlığı” şeklinde değiştirilmiştir.

Madde 16 – Yabancı Silahlı Kuvvetlere bağlı gemiler bir Deniz Komutanının veya bölge liman başkanı ya da liman başkanının bulunduğu bütün Türk limanlarında, bu makamların kendilerine gösterecekleri demir yerlerine demirlemek, iskele veya rıhtımlara yanaşmak zorundadırlar.⁽³⁾

Bu gemilere ait deniz vasıtaları da gösterilen yerlerin dışına yanaşamazlar ve mutad teçhizat dışında silah bulunduramazlar.

Yabancı Silahlı Kuvvetlere ait gemi Komutanlığı, personel ve malzeme naklinde, kullandığı deniz vasıtalarının sahile yanaştığı yerlerde emniyet için gemi polisi ve gemi ile muhabere için gerekli personeli silahsız olarak bulundurabilir.⁽³⁾

Madde 17 – (Değişik fıkra:RG-10/12/2022-32039-CK-6513/11 md.) Liman ziyaretleri sırasında Yabancı Silahlı Kuvvetlere bağlı gemilerin personeli ancak mahallin en büyük mülki amirinin, garnizon komutanının görüşünü alarak vereceği izin ile 5682 sayılı Kanun ve 6458 sayılı Kanun hükümlerine uygun olarak sahile çıkabilir. Müttekabiliyet esaslı göz önünde bulundurulmak suretiyle gemi komutanı tarafından gemi personelinin adı, soyadı ve rütbesini ihtiva eden bir liste yerel mülki amirliğe verilir. Bu personel silah taşıyamaz.

Merasim ve gösteri için sahile silahlı kıt'a çıkarılmak istendiği takdirde, yerel deniz/bölge/saha veya garnizon komutanlığından izin alınması ve yapılacak merasim ve gösteri hakkında gerekli bilginin verilmesi zorunludur.

Subaylar resmi ziyaretlerinde kılıçlarını taşıyabilirler.

Madde 18 – Türk içsularında veya limanlarında bulunan değişik ülkelerin Silahlı Kuvvetlerine bağlı gemiler ve gemi personeli, birbirlerine karşı hasmane tavır takınamazlar ve herhangi bir gemiyi durdurmak, aramak, takip, taciz ve tahrip etmek, ele geçirmek, herhangi bir uçağı zorunlu inişe zorlamak ve tahrip etmek gibi davranışlarda bulunamazlar.

Madde 19 – Bu Yönetmelik hükümleri uyarınca, yabancı Silahlı Kuvvetlere bağlı gemilere ziyaret ve sair maksatlarla verilmiş herhangi bir izin Türkiye Cumhuriyeti Hükümetinin gerek görmesi halinde, gemilerin bağlı oldukları Devletlerin yetkili makamlarını haberdar etmek suretiyle kısıtlanabilir veya tamamen kaldırılabilir. Böyle bir durumda, Türk İçsularında veya limanlarında bulunan yabancı Silahlı Kuvvetler gemileri, kendilerine bildirilecek süre içinde denize açılarak, açık denize çıkarlar veya kendilerine gösterilecek başka bir liman veya demir yerine intikal ederler.

Bununla birlikte, yabancı Silahlı Kuvvetlere bağlı gemiler, önce verilen iznin kısıtlanması veya kaldırılması nedeniyle kendilerine gösterilecek başka bir liman veya demir yerine gitmek istemedikleri takdirde diplomatik yoldan Türkiye Cumhuriyeti Hükümetine başvuruya izin işlemini kaldırarak, Türk içsularını ve limanlarını terk edebilirler.

Fırtına, kaza veya yangın gibi olağanüstü bir durum nedeniyle tahsisli demir yerini terketmek mecburiyetinde kalan yabancı savaş gemileri durumu en yakın yerel deniz/bölge/saha komutanlığına ve bölge liman başkanlığına veya liman başkanlığına bildirmek mecburiyetindedirler.⁽⁴⁾

Madde 20 – (Değişik:RG-10/12/2022-32039-CK-6513/13 md.)

Ziyaret programı ve ziyaret sırasında takip edilecek hareket tarzı, ziyaret isteminde bulunan Devletin deniz ataşesi, olmadığı takdirde diğer askerî ataşe ile Millî Savunma Bakanlığı kadro ve kuruluşunda yer alan kurumlar arasında kararlaştırılır.

Madde 21 – Türk Hükümetinin ayrıca izni olmadıkça, ziyarette bulunan gemiler hiçbir şekilde ziyaret süresini aşamazlar.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Yabancı Silahlı Kuvvetlere Bağlı Nükleer Gemilerin Ziyaretlerine

İlişkin İlave Hususlar

Madde 22 – (Değişik : 3.12.1987 - 87/12335 K.)

Yabancı Silahlı Kuvvetlere bağlı nükleer gemilerin Türk içsularına ve limanlarına yapacakları resmi, gayriresmi ve olağan ziyaretler için ilgili hükümet tarafından, en az 30 gün önceden Ek-1 deki Ziyaret İstem Formu ile Türkiye Cumhuriyeti Dışişleri Bakanlığına müracaat edilir.⁽¹⁾

Madde 23 – Yabancı Silahlı Kuvvetlere bağlı nükleer gemilerin Türk içsularını ve limanlarını ziyaretleri ile ilgili değişiklik istemlerinin ziyaret tarihinden en az 15 gün önce Dışişleri Bakanlığına bildirilmesi gerekir.⁽²⁾

(1) Bu maddede yeralan "60 gün" ibaresi, 7/8/1997 tarih ve 97/9762 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile yürürlüğe konulan yönetmeliğin 3 üncü maddesi ile "30 gün" olarak değiştirilmiş ve metne işlenmiştir.

(2) Bu maddede yeralan "30 gün" ibaresi, 7/8/1997 tarih ve 97/9762 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile yürürlüğe konulan yönetmeliğin 4 üncü maddesi ile "15 gün" olarak değiştirilmiş ve metne işlenmiştir.

(3) 10/12/2022 tarihli ve 32039 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan 6513 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararının 10 uncu maddesiyle bu maddenin birinci fıkrasında yer alan "Liman Başkanının" ibaresi "bölge liman başkanı ya da liman başkanının" şeklinde değiştirilmiş, üçüncü fıkrasına "gerekli personeli" ibaresinden sonra gelmek üzere "silahsız olarak" ibaresi eklenmiştir.

(4) 10/12/2022 tarihli ve 32039 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan 6513 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararının 12 nci maddesiyle bu fıkra "deniz/bölge/saha komutanlığına ve" ibaresinden sonra gelmek üzere "bölge liman başkanlığına veya" ibaresi eklenmiştir.

Madde 24 – (Değişik:RG-10/12/2022-32039-CK-6513/14 md.)

Yabancı Silahlı Kuvvetlere bağlı nükleer gemilerin Türk iç sularına ve limanlarına yapacakları ziyaretlere ilişkin başvuruyu Dışişleri Bakanlığı; Adalet Bakanlığı, İçişleri Bakanlığı, Millî Savunma Bakanlığı, Sağlık Bakanlığı, Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığı, Millî Güvenlik Kurulu Genel Sekterliği ve Nükleer Düzenleme Kurumuna göndererek görüşlerini ister. Adı geçen kurumlar müracaatı inceleyerek bu konudaki görüşlerini en kısa zamanda Dışişleri Bakanlığına gönderir. Dışişleri Bakanlığı gelen görüşleri değerlendirerek müracaata ilişkin nihai kararı verir ve bunu ilgili büyükelçiliğe bildirir.

Madde 25 – Ziyaret isteminin uygun görülmesi halinde 24 ncü maddedeki kararın ilgili Büyükelçiliğe bildirilmesini takiben T.C. Hükümeti ile müracaatçı hükümet arasında ziyaretin koşullarını saptayan yazılı bir mutabakat düzenlenir.

Madde 26 – Ziyaret isteminde bulunan ülke ile yürütülecek yazılı mutabakat müzakereleri Dışişleri Bakanlığı koordinatörlüğünde ilgili kuruluşların temsil edildikleri bir heyet tarafından yürütülür.

Madde 27 – 25 nci maddedeki yazılı mutabakat ziyaretin gerçekleştirileceği tarihten 15 gün önce sonuçlandırılır ve ziyaretin yapılacağı liman bölgesinde gerekli güvenlik önlemlerinin alınabilmesini teminen ilgili kuruluşlara duyurulur.⁽¹⁾

Madde 28 – (Değişik fıkra:RG-10/12/2022-32039-CK-6513/15 md.) Dışişleri Bakanlığınca yapılacak bildirimden itibaren on beş gün içerisinde, ziyaretin yapılacağı limanın bulunduğu ilin valisinin veya görevlendireceği vali yardımcısının başkanlığında; bölge liman başkanı veya liman başkanı, liman işletme müdürü; Nükleer Düzenleme Kurumunca görevlendirilecek temsilciler, il jandarma alay komutanı, varsa sahil güvenlik bölge/grup/karakol/bot komutanı, emniyet müdürü, sağlık müdürü, Meteoroloji Genel Müdürlüğü temsilcisi, Türkiye Hudut ve Sahiller Sağlık Genel Müdürlüğü temsilcisi, gümrük idaresi temsilcisi, belediye başkanı ve varsa yerel deniz/bölge/saha komutanlığı temsilcisinden oluşan bir komisyon toplanarak çeşitli durumların gerektireceği ihtiyaçları karşılayacak şekilde bir “önlem planı” ile bir “Tehlikeli Durum Planı” hazırlar.

Yabancı Silahlı Kuvvetlere bağlı Nükleer Gemilerin ziyaret edecekleri limanın münhasıran bir ilçe sınırları içerisinde bulunması halinde o ilçe kaymakamı da Komisyona üye olarak katılır.

Madde 29 – Önlem planında; ziyaret sırasında liman içinde alınacak önlemler, emniyet, haberleşme, yangın, zabıta, sağlık güvenliği ve radyasyon kontrolü önlemleri belirtilir.

Tehlikeli Durum planında ise; bir tehlike halinde, bu tehlikeden etkilenecek bölgedeki halkın radyasyon tehlikesinin gerektireceği asgari süre içerisinde boşaltılacağı bir kontrol bölgesi ile tehlikenin artması halinde limanın azami süratle boşaltılmasına ilişkin yeni bir kontrol bölgesi yapımı, boşaltma planları ve gerekli görülebilecek diğer hususlar belirtilir.

Madde 30 – Önlem ve Tehlikeli Durum Planlarının uygulanmasından ve gelişen şartlara uyacak biçimde zamanla geliştirilip değiştirilmesinden ziyaretin yapılacağı limanın bulunduğu ilin valisi sorumludur.

Madde 31 – (Değişik:RG-10/12/2022-32039-CK-6513/16 md.)

Nükleer gemi, Türk iç sularında veya limanlarında bulunduğu veya buralara yaklaştığı sırada, gemide çevreye zarar vermesi olası bir kaza veya böyle bir kazaya yol açabilecek tehlikeli bir durumun meydana gelmesi halinde geminin komutanı en seri haberleşme vasıtasıyla en yakın bölge liman başkanını veya liman başkanını, yerel Türk deniz/bölge/saha komutanını veya yerel garnizon komutanını alınabilecek ilk önlemlere yardımcı olmak üzere gerekli bilgilerle birlikte, durumdan haberdar eder.

Raporu alan makam durumu mahallin en büyük mülki amiri kanalıyla Dışişleri Bakanlığına, Millî Savunma Bakanlığına, Sağlık Bakanlığına, Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığına, Nükleer Düzenleme Kurumuna, Sahil Güvenlik Komutanlığına, Bölge Liman ve Deniz İşleri Müdürlüğüne bildirir. Bu makamlar alınacak önlemleri kararlaştırır.

(1) Bu maddede yeralan "45 gün" ibaresi, 7/8/1997 tarih ve 97/9762 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile yürürlüğe konulan yönetmeliğin 5 inci maddesi ile "15 gün" olarak değiştirilmiş ve metne işlenmiştir.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

Son Hükümler

Madde 32 – Yabancı Silahlı Kuvvetlere bağlı gemilerin Türk içsularına ve limanlarına gelişleri ve buralardaki hareket ve faaliyetleri ile ilgili olarak, Türkiye'nin taraf olduğu ikili ve çok taraflı anlaşmaların hükümleri saklıdır.

Madde 33 – Bu yönetmelik hükümlerine uygun hareket etmeyen yabancı Silahlı Kuvvetlere bağlı gemiler Türk Limanlarını, içsularını ve karasularını terke davet edilir. Gemi bu davete uymakla yükümlüdür.

Madde 34 – Bu Yönetmeliğin yürürlüğe girmesi ile, Bakanlar Kurulunun 27/12/1978 tarihli ve 7/17114 sayılı kararı ile 20 Şubat 1979 tarihli ve 16556 sayılı Resmi Gazete'de yayınlanarak yürürlüğe giren "Yabancı Silahlı Kuvvetlere Ait Gemilerin Türk Karasularından Geçişleri, Türk İçsularına ve Limanlarına Gelişleri ve Bu Sulardaki Hareket ve Faaliyetlerine İlişkin Yönetmelik" yürürlükten kaldırılmıştır.

Madde 35 – Bu Yönetmelik yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

Madde 36 – Bu Yönetmelik hükümlerini Cumhurbaşkanı yürütür. ⁽¹⁾

EK-1⁽²⁾ZİYARET İSTEK FORMU⁽²⁾

1. Ziyaretin şekli (Resmi, gayriresmi, olağan, acil durum veya makam) :
2. Ziyaretin amacı (Tatbikat, eğitim, ikmal, onarım vs) :
3. Ziyaret edilmesi istenilen limanlar :
4. Türk limanları öncesinde ziyaret edilecek son liman :
5. Gemi (lerin) ismi, numarası, sınıfı, tipi :
6. Gemi (lerin) boyu, eni, su çekimi ve tahrik sistemi :
7. Gemi (lerin) geliş ve ayrılış tarihi :
8. Gemi (lerin) Komutanının ismi ve rütbesi :
9. Gemi veya birlikteki komutandan daha üst rütbeli askeri veya sivil şahsın ismi, rütbesi, makamı :
10. Gemide bulunan personel miktarı (subay, astsubay, erbaş/er) :
11. Varsa başka ülke uyruğundaki personelin kimlikleri :
12. Ziyaret sırasında karşılanması istenilen lojistik ihtiyaçlar :
13. Ziyaret sırasında kullanılacak muhabere frekansları :
14. Normal işletim koşullarında suya salınan radyoaktivite miktarı :
15. Mülki, mahalli ve/veya askeri makamlara ziyaret isteği :
16. Varsa diğer istekler :

(1) 10/12/2022 tarihli ve 32039 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan 6513 sayılı Cumhurbaşkanı Kararının 17 nci maddesiyle bu fıkrafta yer alan "Bakanlar Kurulu" ibaresi "Cumhurbaşkanı" şeklinde değiştirilmiştir.

(2) 14/12/2022 tarihli ve 32043 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan düzeltme ile 10/12/2022 tarihli ve 32039 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan 9/12/2022 tarihli ve 6513 sayılı Cumhurbaşkanı Kararı ile yürürlüğe konulan Yabancı Silahlı Kuvvetlere Bağlı Gemilerin Türk İçsularına ve Limanlarına Gelişleri ve Bu Sulardaki Hareket ve Faaliyetlerine İlişkin Yönetmelikte Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik'in sehven yayımlanmayan eki "Ek:1 ZİYARET İSTEK FORMU" eklenerek düzeltilmiştir.

24/11/1983 TARİH VE 83/7367 SAYILI BAKANLAR KURULU KARARI İLE YÜRÜRLÜĞE KONULAN YÖNETMELİĞE EK VE DEĞİŞİKLİK GETİREN YÖNETMELİKLERİN YÜRÜRLÜĞE GİRİŞ TARİHLERİNİ GÖSTEREN ÇİZELGE			
Ek ve Değişiklik Getiren Yönetmeliği Yürürlüğe Koyan Kararnamenin			
Tarihi	Numarası	Farklı Tarihte Yürürlüğe Giren Maddeler	Yürürlüğe Giriş Tarihi
23/9/1986	86/11074	-	24/10/1986
3/12/1987	87/12335	-	13/12/1987
22/2/1994	93/5356	-	18/5/1994
7/8/1997	97/9762	-	20//1997
7/11/1996	96/8801	-	6/1/1997
4/12/2002	2002/4972	-	10/1/2003
9/12/2022	32039	-	10/12/2022